

การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศึกษามหาสารคามเขต 2

The Educational Administrators' Personnel Administration
according to Sanghahavatthu in Yang Seesuraj District,
at the Mahasarakham Primary Educational
Service Area Office II

พระมหาวิฑูรย์ ธมมวฑูโต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษามหาสารคามเขต 2 และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 กลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 135 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ใช้การทดสอบด้วยค่าที (t-test independent) แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในการบริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิธี

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการธำรงรักษาบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4, ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุ 4, ด้านการสรร

2 ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2557

หาบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 และด้านการวางแผนบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 ตามลำดับ

การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภออย่างสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยภาพรวม และรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาใน อำเภออย่างสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ควร ส่งเสริมสนับสนุนการให้โอกาสการมอบหมายงาน การตัดสินใจ การสั่งการและการ ดำเนินการในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต2 ในขอบข่ายการ บริหารงานบุคคล 4 ด้าน คือ 1.ด้านการวางแผนบุคลากร 2) ด้านการสรรหาบุคลากร 3) ด้านการปฏิบัติงานบุคลากร 4) ด้านการธำรงรักษาบุคลากร

คำสำคัญ : การบริหารงานบุคคล, สังคหวัตถุ 4, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

Three objectives of this research were (1) to study comparatively the educational administrators' personnel administration according to Sanghahavatthu in Yang Seesuraj district, at the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office II and (2) to study a way of the educational administrators' personnel administration according to Sanghahavatthu in Yang Seesuraj district, at the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office II. The population in this study was administrators and teachers and the sample was 135 persons. The statistics to analyze the general collected data was Frequency, Means, and Standard Deviation (S.D.). The comparison of administrators' and teachers' opinion was done with the use of the t-test independent. The analysis of a way of the personnel administration according to Sanghahavatthu was done with the content analysis technique.

A result of this study was found that the administration according to Sanghahavatthu made by the educational administrators in Yang Seesuraj district, at the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office II was generally in the high level. When each aspect was considered, it was found that all aspects were in the high level. They were the personal affair, work assessment, recruitment, and plan in an order.

The comparison of the educational administrators' personnel administration according to Sanghahavatthu in Yang Seesuraj district, at the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office II was classified in their position and salary was different with the significance in statistics at 0.01.

The way of the educational administrators' personnel administration according to Sanghahavatthu in Yang Seesuraj district, at the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office II should be promoted to give an order for work, to make a decision, to give the command, and to hold the management in the educational administration. The educational

4 ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2557

administrators' and the teachers' personnel administration according to Sanghahavatthu in Yang Seesuraj district, at the Mahasarakham Primary Educational Service Area Office II covered four aspects: (1) plan, (2) recruitment, (3) work assessment, and (4) personal affair

Key words : Personnel Administration, Sanghahavatthu iv, Educational Administrators

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะธรรมชาติเท่านั้นที่เกิดการเปลี่ยนแปลงแปรผันทุกเวลาขณะที่ระบบชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเช่นกัน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงแปรผันทางสังคมของมนุษย์ทำให้มีผลต่อองค์กร หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา ทุกๆหน่วยงาน มีการปรับเปลี่ยนปฏิรูปให้สอดคล้องเป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคมดังกล่าว ในหน่วยงานด้านการจัดการศึกษาเป็นอีกหนึ่งองค์กรหรือหน่วยงานของสังคมไทยที่มีการปรับเปลี่ยนการปฏิรูปอยู่บ่อยครั้ง เพื่อให้มีประสิทธิภาพในด้านการบริหารงาน การประเมินและวัดผลคุณภาพทางการศึกษา

สถานศึกษาจะพัฒนาไปสู่มาตรฐานคุณภาพการศึกษาได้มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ และระบบของการบริหารจะมีประสิทธิภาพไปสู่มาตรฐานที่ดีต้องอาศัยบุคลากรในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย บุคลากรภายในหน่วยงานจึงมีบทบาทสำคัญในพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา สำหรับการบริหารงานบุคคลนั้นถือว่าไม่ใช่เรื่องใหม่ หน่วยงานด้านการจัดการศึกษาในสังคมไทยได้พยายามพัฒนาการบริหารงานบุคคลอย่างต่อเนื่อง โดยการนำหลักการหรือทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษามาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เช่น (แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) อังโน จอมพงศ์ มงคลวานิช, 2555) ได้กล่าวถึงระบบราชการที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีลักษณะต่างๆที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การแบ่งแยกงาน ถือหลักความเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดขององค์กร กำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละระดับชั้นไว้อย่างชัดเจน
2. การจัดลำดับการบังคับบัญชาลดหลั่นกันลงไป มีหัวหน้าขององค์กรเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดขององค์กร กำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละระดับชั้นไว้อย่างชัดเจน
3. การปฏิบัติงานอยู่ภายใต้ระบบ ระเบียบ และกฎหมาย การทำงานไม่สามารถยืดหยุ่นได้ตามลักษณะเฉพาะของงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรของรัฐจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัดความชำนาญเฉพาะด้าน วัตถุประสงค์ของการจัดองค์กรแบบนี้มุ่งให้ได้ผลงานสูงสุดจากการทำงานเฉพาะอย่างด้วยฝีมือและความชำนาญ ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานจะต้องได้รับการฝึกอบรมซ้ำแล้วซ้ำอีกเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญจริงๆ

4.การจัดให้มีการบันทึกเกี่ยวกับการดำเนินงาน ระเบียบข้อบังคับต่างๆการวินิจฉัยการสั่งการจะต้องมีการบันทึกเป็นลายอักษรเก็บไว้เป็นหลักฐานสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลาที่ต้องการ (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2555)

เนื่องจากพระพุทธศาสนามีบทบาทและอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมไทยส่วนใหญ่ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นอีกหนทางเลือกที่นักบริหารการศึกษามักจะนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เราจึงเห็นหน่วยงานทางการศึกษาหลายแห่งได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในการบริหารงาน เช่น “การบริหารเชิงพุทธ” ว่านักบริหารทุกประเภท ตั้งแต่ระดับนานาชาติ ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ระดับองค์การ ระดับหน่วยงาน หมู่คณะ ครอบครัว ตลอดจน ตนเอง ควรมีวินัย และควรก่อให้เกิดวินัยในหมู่คณะที่ตนรับผิดชอบในฐานะผู้นำด้วย ในทางพระพุทธศาสนา วินัยสำหรับฆราวาสคือศีล 5 ซึ่งการรักษาศีล จะได้ผลดีเมื่อมีเบญจธรรมประกอบหนุนหลังศีลเอาไว้เป็นคู่ๆ เช่น ละเว้นจากการฆ่าสัตว์ได้งายถ้ามีใจเมตตากรุณา เป็นต้น (นิศย์ สัมมาพันธ์, 2529)

ดังนั้นการที่จะพัฒนาความสามารถของตัวบุคคลอันเป็นกลไกขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายหลักอาจจะต้องประสบกับปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายด้าน โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ต้องทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นที่อยู่รอบๆกับตัวเรา ในขณะเดียวกันการทำงานนั้นผู้บังคับบัญชาต้องการความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร การตรงต่อเวลา ตั้งอกตั้งใจของผู้ปฏิบัติงานทุกคน ผู้ใต้บังคับบัญชาเองก็เช่นกัน ต้องการมีผู้นำที่มีความเข้าใจ รู้ถึงความรู้สึกและปัญหาในการทำงานของตน ปัญหาเหล่านี้จึงกลายเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงาน เพราะมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ถ้าบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆ เกิดความไม่พอใจในการทำงาน ขาดขวัญและกำลังใจ ย่อมทำให้ประสิทธิภาพของการทำงานต่ำลง จึงกลายเป็นผลเสียต่อองค์กรอย่างมาก

ความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 2545) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า “มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม, 2545)

แนวคิดพื้นฐานในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา องค์ประกอบหลักที่สำคัญอันหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้อง ที่ต้องปฏิรูปบทบาทครู และสถานภาพของครู ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญ เพราะเป็นผู้ปฏิบัติงานการสอนโดยตรง นโยบายการพัฒนาวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติ 2542 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิชาชีพครูตามบทบาทใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และเสนอแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ”

บุคคลส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติงานองค์กรหน่วยงานต่างๆ ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาดังนั้นหากปฏิบัติงานร่วมกันโดยไม่อาศัยหลักธรรมเป็นที่ตั้งแล้ว การบริหารงานอาจจะไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะบุคคลทำงานมุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตัว เห็นแก่ได้ เกิดความโลภ โกรธ หลง เห็นแก่ตัว เกิดการ เอาเปรียบ ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ทั้งผู้บริหารและปฏิบัติงานปฏิบัติหน้าที่อย่างทุ่มเททั้งร่างกาย แรงใจ ทำให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างมีคุณภาพเร็วขึ้น ผู้บริหารจึงควรนำหลักธรรมไปใช้บริหารงานบุคคล หลักสังฆวัตถุ 4 “เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของกันและกัน ผูกไมตรี เอื้อเพื่อเกื้อกูล ประสานใจทุกคนที่อยู่ในองค์กรเดียวกันให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความสามัคคี ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การให้ทาน คือ การอนุเคราะห์หรือสงเคราะห์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามฐานานุรูป 2) ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ และจริงใจ 3) อัตถจริยา คือ การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพடுத்தในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น 4) สมานัตตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่าเสมอหรือมีความประพடுத்தเสมอ ตันเสมอปลาย ปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างเสมอภาควางตัวเหมาะสมกับสถานภาพที่เป็นอยู่” (พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต, 2538) เป็นหลักธรรมที่ต้องนำไปประยุกต์ใช้ขับเคลื่อนพัฒนากระบวนการบริหารบุคคลให้มีคุณภาพควบคู่กันไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักสังฆวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน อำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อประโยชน์ในเชิงวิชาการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาและบรรลุมรรฐผลของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็น งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจำนวน(ตัวเลข)สัญลักษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการทางสถิติเข้ามาช่วย และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน อำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งมีจำนวน 25 โรงเรียน ซึ่งมีประชากร จำนวน 214 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้ การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 135 คน ดังนี้

2. ขั้นตอนการดำเนินวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิชาการตามแนวคิด ทฤษฎี ตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูล และนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม(Questionnaire) เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended) มี 3 ตอน ได้แก่ 1) เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) เป็นแบบสอบถามการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 32 ข้อ และ 3) ข้อเสนอแนะแสดงความคิดเห็น

4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ศึกษาจาก ตำรา บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานบุคคลรวมถึงแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานบุคคลโดยประยุกต์ตามหลักธรรมสังคหวัตถุของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้านคือ 1)ด้านการวางแผนอัตรากำลัง 2)ด้านการสรรหาบุคลากร 3)ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร และ 4)ด้านการธำรงรักษาบุคลากร เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย แล้วนำไปออกเป็นข้อคำถามเพื่อให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการในแบบสอบถาม

5. กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือโดยการจัดทำ ตารางโครงสร้างและเนื้อหาเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข

6. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบเนื้อหา และภาษาที่ใช้ นำมา ปรับปรุงแก้ไข

7. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข และให้ความเห็นชอบ

8. นำแบบสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง สมบูรณ์และจัดทำฉบับที่แก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.ขอหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอความอนุเคราะห์ประสานโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างท่านละ 1 ชุด ผู้วิจัยนำส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง รวมทั้งสิ้น จำนวน 135 ชุด

3.นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจัดกระทำข้อมูล โดยการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุด

4.นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ตำแหน่งส่วนมาก เป็นครูผู้สอน จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 83.00 รองลงมาเป็นตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ

17.00 ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากมีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 77.80 รองลงมา ไม่เกิน 10 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20 ตามลำดับ

1.2 เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภออย่างสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.31 เมื่อพิจารณารายด้าน สรุปได้ดังนี้

1.ด้านการวางแผนบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภออย่างสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ด้านการวางแผนบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในภาพรวมทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.25)

2.ด้านการสรรหาบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภออย่างสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ด้านการสรรหาบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในภาพรวมทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.24)

3.ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภออย่างสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในภาพรวมทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.42)

4.ด้านการธำรงรักษาบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภออย่างสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 ด้านการธำรงรักษาบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในภาพรวมทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.35)

1.3 เพื่อเปรียบเทียบ การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภออย่างสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

1.) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีตำแหน่งต่างกัน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อ การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของ

ผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต 2 ด้านการวางแผน บุคลากร ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการสรรหาบุคลากร ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการธำรงรักษาบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอยางสีสุราชสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อ เสนอแนะโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1 ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เรียบเรียงสรุปเสนอแนะแนวทางการประยุกต์ใช้ การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ดังนี้ การให้โอกาส การมอบหมายงาน การตัดสินใจ การสั่งการและการดำเนินการในการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน เฉพาะด้านการบริหารงานบุคคล ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ในขอบข่ายการบริหารงานบุคคล 4 ด้าน คือ 1.ด้านการวางแผนบุคลากร 2) ด้านการสรรหาบุคลากร 3) ด้านการปฏิบัติงาน บุคลากร 4) ด้านการธำรงรักษาบุคลากร

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ควรพัฒนา กระบวนการวางแผนบุคลากร การวางแผนให้ถูกกับงานที่รับมอบหมาย กำหนดอัตรากำลังเพื่อ

สร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีวิทยฐานะ เงินเดือน และเงินประจำตำแหน่ง ตามมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิทยฐานะส่งเสริมการพัฒนาตนเอง เพื่อจะมีความรู้ใหม่ๆ มาบริหารในครอบครัวให้เจริญก้าวหน้าต่อไปการฝึกตนมีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจและทักษะอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ควรส่งเสริมการพัฒนาตนเอง เพื่อจะมีความรู้ใหม่ๆ มาบริหารในสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้าต่อไปการฝึกตนมีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจและทักษะอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต

3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความเสียสละ ความแบ่งปัน การมีน้ำใจ เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมผู้ที่มีจากะนั้นจะเป็นเครื่องเสริมสร้างไมตรีให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในสังคมได้

4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ควรสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อแสวงหาความร่วมมือในสถานศึกษาที่เหมาะสมอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ซึ่งได้มีทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่หลากหลาย จึงนำเสนอข้อคิดสำหรับผู้วิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1) ควรศึกษาสัมฤทธิ์ผลหลังจากมีการศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

2) ควรศึกษาทัศนคติของผู้บริหารเกี่ยวกับการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเขตพื้นที่ อำเภอยางสีสุราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

3) ควรศึกษาการบริหารงานในสถานศึกษาตามหลักธรรมด้านอื่นๆ ทางพระพุทธศาสนาหลักอื่นๆ

4) ควรศึกษาผลที่เกิดจากการนำหลักพุทธธรรมอื่นๆมาประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักสังคหัตถ์ 4 ในการบริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่อื่นๆ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *ทฤษฎีและหลักการบริหารองค์การและการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตย สัมมาพันธ์.(2529) *การบริหารเชิงพุทธ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) .กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต.(2538.) *พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ*. กรุงเทพมหานคร : มหাজุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และแก้ไขเพิ่มเติม, 2545 (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545, หมวดที่ 1.กลุ่มบริหารงานบุคคล*.